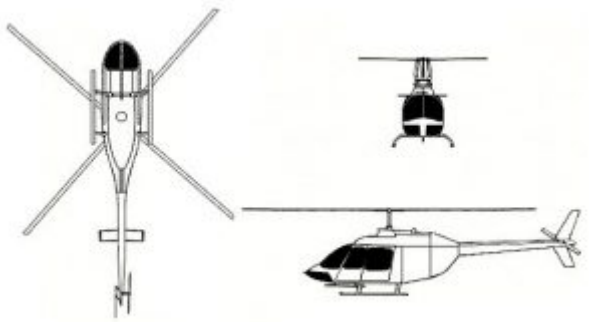
Bell CH-136 Kiowa

Śmigłowiec obserwacyjny Bell CH-136 Kiowa

Historia konstrukcji

Wojskowa wersja jednego z najpopularniejszych śmigłowców świata.

W 1960 roku Armia Stanów Zjednoczonych ogłosiła konkurs na opracowanie lekkiego śmigłowca obserwacyjnego LOH (ang. Light Observation Helicopter), napędzanego silnikiem turbinowym i zdolnego zabrać 4 osoby. Firma Bell Helicopter Textron jako jedna z dwunastu przystąpiła do konkursu ze swoją maszyną oznaczoną OH-4/206A, która została wybrana do dalszych testów jako jeden z trzech śmigłowców, ostatecznie przegrywając z projektem firmy Hughes Helicopters, oznaczonym jako Hughes H-6. Mimo przegranego przetargu wytwórnia Bell postanowiła rozpocząć produkcję OH-4 z przeznaczeniem na rynek cywilny pod nazwą Bell 206 JetRanger. Śmigłowiec został oblatany w grudniu 1965 roku i certyfikowany w październiku roku następnego. W międzyczasie ze względu na problemy logistyczne firmy Hughes, które doprowadziły do znacznego podniesienia kosztów produkcji śmigłowca H-6. Ze względu na zaangażowanie Stanów

Zjednoczonych w wojnę w Wietnamie, US Army potrzebowała taniego śmigłowca, który mógłby być dostarczony w krótkim czasie, czemu nie mogła sprostać firma Hughes. Postanowiono ponowić przetarg, wybierając drugi z trzech testowanych śmigłowców, maszynę wytwórni Bell, będącą militarną wersją JetRangera i oznaczoną jako OH-58A Kiowa. Od czasu rozstrzygnięcia konkursu, producent trzeciej wytypowanej maszyny Hiller Helicopters, zbankrutował i został wykupiony przez Fairchild Engine and Airplane Corporation. Od jesieni 1969 roku wyprodukowano i dostarczono do jednostek w Wietnamie ponad 2200 śmigłowców Bell OH-58A Kiowa, które pełniły zarówno zadania obserwacyjne jak i transportowe.

OH-58A Kiowa – zbudowano ponad 2200 egzemplarzy tej maszyny z przeznaczeniem do zadań obserwacyjnych i rozpoznawczych, a także transportowych dla wojsk amerykańskich walczących w Wietnamie. OH-58A pełniły również rolę śmigłowców ewakuacji medycznej (MedEvac). Bardzo często śmigłowce Kiowa współdziałały z maszynami bojowymi Bell AH-1G Cobra, prowokując ostrzał nieprzyjaciela i oznaczając pozycje wroga, dla maszyn bojowych. Niektóre śmigłowce OH-58A były uzbrojone w sześciolufowe karabiny maszynowe M134kalibru 7,62 mm, umocowane z lewej strony kadłuba, jednak ze względu na bardzo duże wibracje przenoszone na kadłub maszyny zrezygnowano z tego rozwiązania. Innym uzbrojeniem śmigłowców Kiowa był granatnik kalibru 40 mm.

OH-58B Kiowa – w 1976 roku zbudowano 12 maszyn OH-58B przeznaczonych dla Austrii, które przesłano do odbiorcy w stanie częściowo rozłożonym.

OH-58C – w 1978 roku śmigłowce OH-58A zostało zmodernizowane do standardu OH-58C poprzez wymianę silnika na mocniejszy i dodanie nowocześniejszego wyposażenia awionicznego. OH-58C był używany jako śmigłowiec rozpoznawczy towarzyszący maszynom bojowym takim jak AH-1 Cobra lub AH-64 Apache. Blisko połowę maszyn wyposażono w możliwość przenoszenia przeciwlotniczych pocisków rakietowych Stinger, ale ze względu na ubogie

oprzyrządowanie optyczne i brak zdolności operowania w złych warunkach atmosferycznych ostatecznie zastąpiono je nowszą wersją OH-58D Kiowa Warrior (ang. Wojownik Kiowa).

OH-58D Kiowa Warrior – wumiejscowy śmigłowiec wyposażony w systemy obserwacji telewizyjnej przy słabym oświetleniu, systemy obserwacji w podczerwieni i desygnatory laserowe zabudowane w charakterystycznym kulistym zasobniku MMS (Mast Mounted Sight – celownik zamontowany na maszcie) powyżej wirnika głównego. Maszyna została przeznaczona do zadań rozpoznawczych i obserwacyjnych przy każdej pogodzie i podczas nocy z możliwością naprowadzania na cel, przy pomocy systemów laserowych, inteligentnej amunicji przenoszonej przez śmigłowce bojowe, samoloty, lub wystrzeliwanej z platform naziemnych. Przy wykorzystaniu systemu ATHS (Airborne Target Handover System – lotniczy system pośredniego naprowadzania) śmigłowiec Kiowa Warrior jest w stanie błyskawicznie przekazać koordynaty celu dla artylerii, lub innych systemów uzbrojenia wyposażonych w odpowiednie urządzenia odbiorcze. Uzbrojenie śmigłowca Kiowa Warrior stanowią pociski przeciwlotnicze Stinger, przeciwpancerne Hellfire, niekierowane pociski rakietowe Hydra kalibru 70 mm lub karabiny maszynowe kalibru .50 (12,7 mm).

Pierwsze śmigłowce w wersji OH-58D dostarczono do jednostek w maju 1991 roku. Zastąpiły one przystosowane do zadań rozpoznawczych śmigłowce AH-1 Cobra i poprzednie wersje

śmigłowców Kiowa, OH-58A i OH-58C wykorzystywane w oddziałach kawalerii powietrznej.

W 1970 r. Siły Zbrojne Kanady zamówiły 74 śmigłowce Bell OH-58A w celu zastąpienia nimi śmigłowców Hiller UH-12 Nomad i samolotów Cessna L-19 Bird Dog. Dostarczono je w latach 1971–1982. Były użytkowane do 1995 r. Oprócz Stanów Zjednoczonych i Kanady użytkownikami śmigłowców są Austria, Australia, Dominikana, Tajwan i Arabia Saudyjska. Prezentowany śmigłowiec, numer seryjny 71-20920, numer ewidencyjny 136255 został przekazany przez Siły Zbrojne Kanady w 2010 r.

Kraków – Muzeum Lotnictwa Polskiego

Podstawowe dane taktyczno-techniczne

- Średnica wirnika – 10,77 m
- Wysokość – 3,93 m
- Długość kadłuba – 12,49 m
- Masa startowa – 1360 kg
- Maksymalna prędkość – 222 km/h
- Pułap maksymalny – do 5800 m
- Zasięg maksymalny – 481 km
- Uzbrojenie – system uzbrojenia M27 z karabinem maszynowym M134 Minigun kal. 7,62 mm lub system uzbrojenia XM-8 z granatnikiem M129 kal. 40 mm
- Silnik – silnik turbowałowy Allison T63-A-700 o mocy 517 KM

Dawid Kalka

Bibliografia

1. Muzeum Lotnictwa Polskiego, Kraków
2. https://www.samoloty.pl/encyklopedia-lotnicza/inne-statki-powietrzne/bmigsowce-hobby-2535/opisy-pmigsowcobby-2537/zagraniczne/oh-58-kiowa